

Соріна О.О.
кандидат економічних наук, доцент
Ципіна А.С.
магістр
студентка групи ФЕУз 312м
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Діяльність органів публічного управління та забезпечення сталого розвитку системи публічного управління нерозривно пов'язані з процесами прийняття управлінських рішень, які мають забезпечити досягнення поставлених цілей. Складність середовища, в якому працюють сучасні органи публічної влади, а також темпи змін, роблять здатність приймати ефективні управлінські рішення в потрібний час особливо важливим. Рішення є важливим елементом державного управління, вони безпосередньо визначають результативність, проходять у системі управління процесів. Від якості та ефективності рішень, які приймають органи управління та владні структури, залежить стабільність та стійкість розвитку окремої території чи країни в цілому в умовах, що стрімко змінюються [1, с. 2].

Під якістю управлінських рішень слід розуміти ступінь співвідношення параметрів обраної альтернативи певній системі характеристик, яка задовольняє як його розробників, так і споживачів та забезпечує можливість його ефективної реалізації [3, с. 3]. Ефективність рішення можна визначити, як співвідношення досягнутих результатів і витрачених цього ресурсів. Для оцінки якості прийнятого управлінського рішення використовують два підходи: особистісний (або поведінковий) та математичний підходи.

Особистісний (або поведінковий) підхід є використанням психологічних методів до аналізу ситуації. Використання цього підходу визначається тим, якою мірою виражені особисті та професійні якості особи, яка приймає рішення. Подібна спрямованість у процесі прийняття рішення має місце тоді, коли керівник застосовує загальні традиційні уявлення про управлінські системи в цілому і прагне інтуїтивної оцінки ситуації. Велику результативність модель отримує у випадках, коли раціональний аналіз існуючої ситуації неможливий і прийняття рішення приймає деструктивний оборот.

Математичний підхід ґрунтується на мінімізації всіх ризиків. Ця технологія дає можливість застосування нових підходів до прийняття рішень та більш конкретного вираження так званих «величин», що характеризують якість прийнятого рішення в системі публічного управління [4, с. 3]. Математичний підхід передбачає застосування таких методів визначення ефективності прийняття управлінських рішень у системі публічного управління, як математична статистика, математичне програмування, факторний аналіз, метод

експертних оцінок, метод нечіткої логіки та нечітких множин, метод нейронних зв'язків, імітаційне моделювання, теорія ігор, матричний метод.

Наведене підтверджує наявність великої кількості підходів та методів визначення ефективності управлінських рішень, проте конкретних способів їх реалізації не так і багато. Практично використовувати для оцінки ефективності управлінських рішень в системі публічного управління вбачається можливим матричний метод, який характеризується наявністю повного набору інструментарію та методичного забезпечення. За допомогою матричного методу проводиться аналіз у динаміці та визначається значення узагальненого показника ефективності управлінських рішень. Зокрема, за рахунок матричної аналітичної форми та за допомогою спеціалізованих пакетів символічної математики (наприклад, Maple) визначається ефективність прийняття управлінських рішень для вирішення задач стратегічного управління [2, с. 19].

Таким чином, єдиний підхід до визначення ефективності прийняття управлінських рішень в органах публічного управління відсутній, хоча для оцінювання ефективності управлінських рішень органів влади є різні методи та змінні. Найбільш науково обґрунтований підхід до оцінки ефективності прийняття управлінських рішень забезпечить матричний метод з розрахунком узагальнюючого показника ефективності. Зазначений метод математичного підходу є досить нескладним у використанні, а також надає можливість проводити оцінку з використанням сучасних інформаційних технологій, що сприяє високій точності, об'єктивності, наочності та має практичну цінність одержаних результатів, що створює необхідні умови для якісного аналізу системи управління результатами та прийняття відповідних управлінських рішень в системі публічного управління.

Література:

1. Іщенко М. І., Адамовська В. С., Краснова Г. М. Особливості оцінки ефективності прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/4.pdf (дата звернення 10.07.2023).
2. Бойко Т. Ю. Методичні підходи щодо оцінки ефективності організаційно-економічного механізму регулювання управлінської діяльності підприємницького кластеру. *Вісник Запорізького національного університету*. 2021. №1(9). С. 15–22.
3. Білянін Г. І., Поляк О. В. Моделі прийняття управлінських рішень освітніми менеджерами в умовах реформування та децентралізації. *Вісник післядипломної освіти. «Серія «Педагогічні науки» (Категорія «Б»)*. 2020. Вип. 12(41). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/12_41_2020/Bulletin_12_41_Pedagogika_Bilianin_Poliak.pdf (дата звернення 10.10.2023).
4. Брюшкова Н. О., Ніколюк О. В., Удовиця О. Ф. Особливості прийняття управлінських рішень в публічному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 3. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/41.pdf (дата звернення 30.01.2022).